

samme Fordringer til dem, der agte at søge til de to ny Skoler, der skulle oprettes, som man stiller til dem, der søge hen til de allerede bestaaende Skoler. Jeg kan ikke faa Øje paa, at den Ligestillelse skal være saa særlig demokratisk. Det er let nok at stille Fordringer, men at stille de samme Fordringer om Oplysning til Gaardmandsbørn og Landarbejderbørn turde dog, naar man ser hen til de forskellige Vilkaar, hvorunder de ere fødte og opvoksede, ikke være synderlig rimeligt. Da vi fik Loven om Jord til Landarbejdere, var det min Overbevisning, at det næste Skridt maatte være saadanne Skoler, som man her tilsigter at oprette. Jeg gik nemlig ud fra, at det ikke er nok, at Landarbejderne faa Jord, men de maa ogsaa dygtiggøres til at drive den Jord, saa at Hovedhensigten maa kunne naas, og da derfor dette Lovforslag i Aar blev forelagt af den højtærede Minister, var jeg ham ogsaa i høj Grad taknemmelig derfor, og navnlig fordi Ministeren gaar endnu videre end Kommissionen. Den ærede Ordfører motiverede dette Ændringsforslag med, at det ogsaa var Kommissionens Stilling, men jeg vil dertil sige, at, fordi man har en Kommission nedsat om en bestemt Opgave, er Lovgivningsmagten ikke afskaaren fra at udøve Indflydelse paa, hvorledes Loven skal se ud. Og ligesom det gik med Lovforslaget om Jord til Landarbejdere, at den Behandling, det fik her i Tinget, hidrog noget til, at denne Lov blev saa god, som den blev, og meget bedre end efter Kommissionens Forslag, saaledes haaber jeg ogsaa, at man med Hensyn til det foreliggende Forslag kan blive enig om at følge Ministeren, selv om han gaar lidt videre, end Kommissionen er gaaet.

Den ærede Ordfører udtalte, at det vilde være umuligt at lave en særlig Teori for Husmandsskoler. Jeg forstaar ikke den ærede Ordfører, thi skal det, man opretter, være akkurat det samme som de nu bestaaende Landbrugsskoler, ser jeg ikke nogen særlig Grund for Staten til at træde til ved Oprettelsen af de to ny Skoler. Det, som er Opgaven her, er dog at oprette en særlig Klasse Skoler, som vi ikke have haft før. Og naar den ærede Ordfører mente, at den teoretiske Undervisning vilde blive ganske den samme, tror jeg ogsaa, han tager fejl. Der vil sikkert blive langt mere praktisk Undervisning paa disse Skoler end paa de nuværende Landbrugsskoler. Jeg tænker paa de forskellige Bierhverv, som skulle drives der, hvad der selvfølgelig maa udkræve

særlig praktisk Undervisning. Det vil selvfølgelig tage Tid fra den teoretiske Undervisning i de Fag, den ærede Ordfører nævnte, men deri ser jeg ikke nogen Ulykke. Hvad gør det, at Undervisningen er forskellig, naar dens Formaal ogsaa er forskelligt, og det er netop det, det er. Ingen vil vel paastaa, at de nuværende Landbrugsskoler særlig have uddannet vordende Husmænd, at det har været Skolernes Hovedopgave. Tallene tale tværtimod i modsat Retning. Men Hovedopgaven for de ny Skoler er vel nok Uddannelsen af vordende Husmænd. Jeg er som sagt absolut imod Ændringsforslaget under Nr. 1 og slutter mig fuldt ud til Ministeren. Det er mig ubegribeligt, at man har kunnet give det den Form, det har, at vedkommende, som skulde paa Landbrugsskolen, skulde skaffe Attest fra en Lærer eller en anden Skoleraadet bekendt Mand. Med al Respekt for Lærerstanden — jeg tror, det er dygtige Folk paa deres Felt — tror jeg dog ikke, at det særlig er deres Opgave at uddanne dygtige Husmænd. Med al Respekt for Lærerstanden tror jeg det vil falde en samvittighedsfuld Lærer vanskelig at skønne over, om unge Mennesker egne sig til at blive dygtige Husmænd eller ikke. Det vil derfor efter min Mening blive en vanskelig Opgave for en samvittighedsfuld Lærer at give saadanne Attester. Lærerne ere ikke Foregangsmænd for Husmændene, de have en anden Opgave, som er større, tør jeg vel sige. Selvfølgelig er der blandt Lærerne adskillige dygtige Husmænd, men at de ere særlig dygtige Foregangsmænd for Husmændene og egne sig til at skønne over de omtalte Forhold, tror jeg slet ikke paa. Jeg tror ogsaa, at Lærerne selv helst vilde bede sig fritagne for at udstede saadanne Attester.

Om Bestemmelserne i Ændringsforslaget, at naar de ere 24 Aar, behøve de ikke nogen Attest paa disse Husmandsskoler, vil jeg sige, at den Alder er valgt meget for høj. Naar en Karl har været i Tjenesten i 22- eller 23-Aars Alderen, maa det Tidspunkt vistnok være kommet, da han skal begynde at tjene de Penge, som han skal have for at kunne erhverve en Huslod. Besøg paa Skoler burde og maatte helst være overstaaet fra 20-Aars Alderen til den militære Tjenestetid. Skal han først begynde paa Højskole eller Landbrugsskole efter 24-Aars Alderen og saa bagefter tjene for at kunne sammenspare sig den Kapital, der skal til for at erhverve en Huslod, vil han blive højt